

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. liepos 27 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Alės Bukaviniienės, Artūro Driuko ir Virgilijaus Grabinsko (kolegijos pirmininkas), susipažinusi su 2023 m. liepos 20 d. paduotu ieškovės V. M. kasaciniu skundu dėl Panevėžio apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. gegužės 31 d. nutarties peržiūrėjimo,

nustatė:

Ieškovė V. M. padavė kasacinį skundą dėl Panevėžio apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. gegužės 31 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės V. M. ieškinį atsakovui R. K., tretieji asmenys, nepareišiantys savarankiškų reikalavimų, uždaroji akcinė bendrovė „Lenndy“ ir „SIA Lenndy“. Kasacinis skundas paduodamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose įtvirtintais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet ypatingais teisės klausimais, siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliama teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuoti pagrįsti, kad teisės pažeidimas, į kurį apeliuojama, yra toks svarbus, kad turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, o taip pat, kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kuri faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuoti pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Ieškovė kasaciniame skunde nurodo, kad teismai, apsiribodami trečiojo asmens Lenndy atstovo teiginiais apie tai, kad po 2020 m. rugsėjo 1 d. į atsakovo paskyrą buvo įnešta didelė pinigų suma, bet nevertindami teisiškai reikšmingų pačio trečiojo asmens „Lenndy“ atstovo paaiškinimų bei neatsižvelgdami į tai, kad atsakovas ir trečiasis asmuo „Lenndy“ nepateikė į bylą jokių objektyvių duomenų (rašytinių įrodymų), pažeidė įrodinėjimą, įrodymų tyrimą ir vertinimą reglamentuojančias procesines teisės normas, nes vertindami byloje esančius faktinius duomenis, reikšmingus teisingam ginčo išsprendimui teismai juos įvertino atsietai nuo bylos, formaliai, nesivadovavo teisingumo, protingumo (logikos), sąžiningumo kriterijais, netinkamai vertino įrodymų įrodomąją reikšmę, dėl ko padarė neteisingas išvadas apie byloje esančių faktų buvimą. Ieškovės teigimu, teismai neatskleidė bylos esmės – neanalizavo ir nevertino bylos išnagrinėjimui teisiškai reikšmingų klausimų, kurie neišvengiamai susiję su šalies sąžiningumu vykdant sutartį.

Taip pat ieškovė nurodo, kad teismai, konstatavę, jog ieškovės ir atsakovo sudaryta 2020 m. rugsėjo 7 d. sutartis atitinka atlygintinių paslaugų sutarčių požymius, ir laikę, kad tarp šalių susiformavo ne tikslinės paskolos teisiniai santykiai, o atlygintinių paslaugų teisiniai santykiai, netinkamai taikė materialiosios teisės normas, reglamentuojančias atlygintinių paslaugų ir paskolos teisinius santykius ir nukrypo nuo kasacinio teismo praktikos. Ieškovės vertinimu, tarp jos ir atsakovo susiformavo tikslinės paskolos teisiniai santykiai, o ne atlygintinių paslaugų teisiniai santykiai. Ieškovės teigimu, byloje nėra jokių įrodymų patvirtinančių šalių valią sukurti tarpusavio paslaugų teikimo santykius. Iš byloje esančių rašytinių įrodymų viseto akivaizdu, kad šalių susitarimo esmė buvo ta, jog ieškovė perduoda atsakovui pinigų sumą, o jis ją per nustatytą terminą grąžina su palūkanomis. Anot ieškovės, jai nebuvo reikalingas joks atsakovo atlygintinių paslaugų teikimas. Ieškovė neįsipareigojo mokėti atsakovui jokio atlygio už tariamą paslaugos suteikimą nei pagal 2020 m. rugsėjo 7 d. sutartį, nei pagal kokius nors susirašinėjimus.

Be kita ko, ieškovė nurodo, kad abiejų instancijų teismams laikant, kad 2020 m. rugsėjo 7 d. sutartis atitinka atlygintinių paslaugų sutartį, šie *ex officio* (savo iniciatyva) turėjo sutartį kvalifikuoti vartojimo sutartimi, nes: 1) ieškovė yra fizinis asmuo; 2) sudariusi sutartį ieškovė siekė asmeninės naudos (uždirbti asmeninių poreikių tenkinimui lėšų); 3) teismai konstatavę, kad sutartis turėjo atlygintinių paslaugų sutarties požymių iš esmės laikė, kad atsakovas buvo verslininkas. Kita vertus, byloje esantys duomenys patvirtino, kad atsakovas laikytinas verslininku, nes jis užsiima investavimo veiklos ir nekilnojamojo turto sandoriais, iš to gauna ekonominę naudą ir šis laikytinas verslininku, nepaisant to, net jei jis paslaugas teikė nelegaliai. Anot ieškovės, teismams vertinant 2020 m. rugsėjo 7 d. sutarties 4 punkto turinį kilo neaiškumų dėl sutarties sąlygų, t. y. kaip vertinti, ar atsakovas pinigines lėšas turėjo grąžinti tokia pat forma (t. y. pervesti pinigus į banko sąskaitą), ar galėjo grąžinti ir investiciniiais portfeliais (reikalavimo teisėmis). Todėl teismai, atsižvelgdami į tai, kad sutartis kvalifikuotina vartojimo sutartimi, privalėjo taikyti ne bendrąją įrodinėjimo naštos paskirstymo taisyklę, nustatytą CPK 12 ir 178 straipsniuose, o specialiąją CK 6.193 straipsnio 4 dalyje įtvirtintą palankiausio vartotojo atžvilgiu sutarties aiškinimo taisyklę (vadinamąją *contra proferentem* taisyklę), reiškiančią, kad visos abejonės ir neaiškumai dėl sutarties sąlygų aiškinamos vartotojo naudai.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamų teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų CPK 346 straipsnio

2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiami jame nurodomi kasacinio skundo pagrindai dėl nurodytų teisės normų pažeidimo ir nukrypimo nuo kasacinio teismo praktikos. Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai). Atsisakius priimti kasacinį skundą grąžinamas už jį sumokėtas žyminis mokestis (CPK 350 straipsnio 4 dalis).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Grąžinti ieškovei V. M. (a. k. *duomenys neskelbtini*) 781 (septynis šimtus aštuoniasdešimt vieną) Eur žyminio mokesčio, sumokėto UAB „Perlas Finance“ 2023 m. liepos 20 d. kvitu Nr. TID 02401201.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai

Alė Bukaviniene

Artūras Driukas

Virgilijus Grabinskas